

بازار کار در پایان سال ۱۴۰۰

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

تهیه کننده: مهسا رجبی نژاد

ناظر: عاطفه قاسمیان

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

فروردین ۱۴۰۱

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

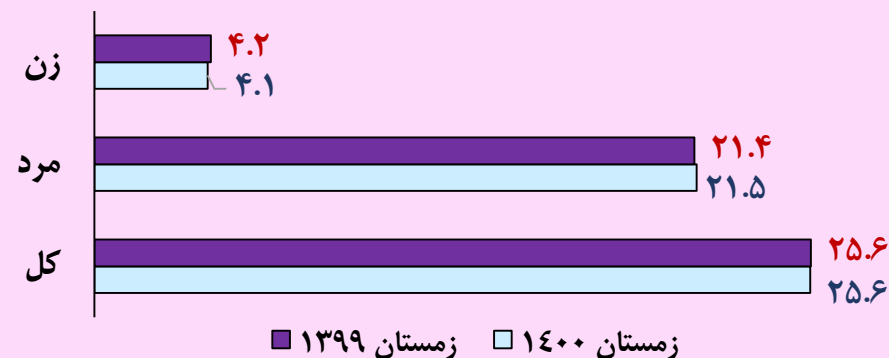
economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

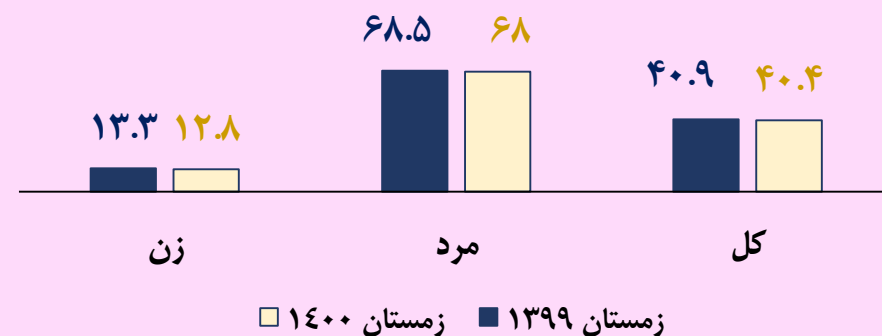
در زمستان ۱۴۰۰، جمعیت فعال کشور با کاهش حدود ۰.۱ درصدی در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ مواجه شده و به ۲۵.۶ میلیون نفر رسیده است. ارقام متناظر برای جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر طی این مدت نشان می‌دهد مشارکت اقتصادی نه تنها متناسب با رشد جمعیت افراد در سن کار، افزایش نیافته، بلکه کاهش نیز یافته است. نرخ بیکاری کشور نیز در زمستان ۱۴۰۰، به ۹.۴ درصد رسیده که نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۰.۳ واحد درصد کمتر است. گزارش حاضر به بررسی آخرین تغییرات بازار کار کشور در زمستان سال ۱۴۰۰ می‌پردازد.

- جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور در پایان سال ۱۴۰۰ با افزایش ۷۲۱ هزار نفری در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به حدود ۶۳.۳ میلیون نفر رسیده است.
- علی‌رغم افزایش ۱.۲ درصدی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در زمستان ۱۴۰۰ نسبت به زمستان ۱۳۹۹، جمعیت فعال کشور با کاهش حدود ۰.۱ درصدی مواجه شده است.
- کاهش جمعیت فعال کشور در پایان سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹، به دلیل کاهش حدود ۱۱۲ هزار نفری جمعیت فعال زنان بوده است. جمعیت فعال مردان نیز حدود ۸۲ هزار نفر افزایش یافته است.
- از کل جمعیت فعال کشور در زمستان ۱۴۰۰، سهم جمعیت فعال زنان حدود ۱۶ درصد بوده (کاهش ۰.۴ درصدی در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹) و سهم جمعیت فعال مردان با افزایش ۰.۴ درصدی در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ به حدود ۸۴ درصد رسیده است.
- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور در زمستان ۱۴۰۰ حدود ۴۱ درصد است که نسبت به زمستان ۱۳۹۹ حدود ۰.۵ واحد درصد کاهش یافته است.
- نرخ مشارکت اقتصادی زنان و مردان در زمستان ۱۴۰۰ نیز به ترتیب ۱۲.۸ درصد و ۶۸ درصد بوده که برای هر دو آنها نسبت به مدت مشابه سال قبل با کاهش ۰.۵ واحد درصدی همراه بوده است.

نمودار ۱. جمعیت فعال به تفکیک زن و مرد (میلیون نفر)

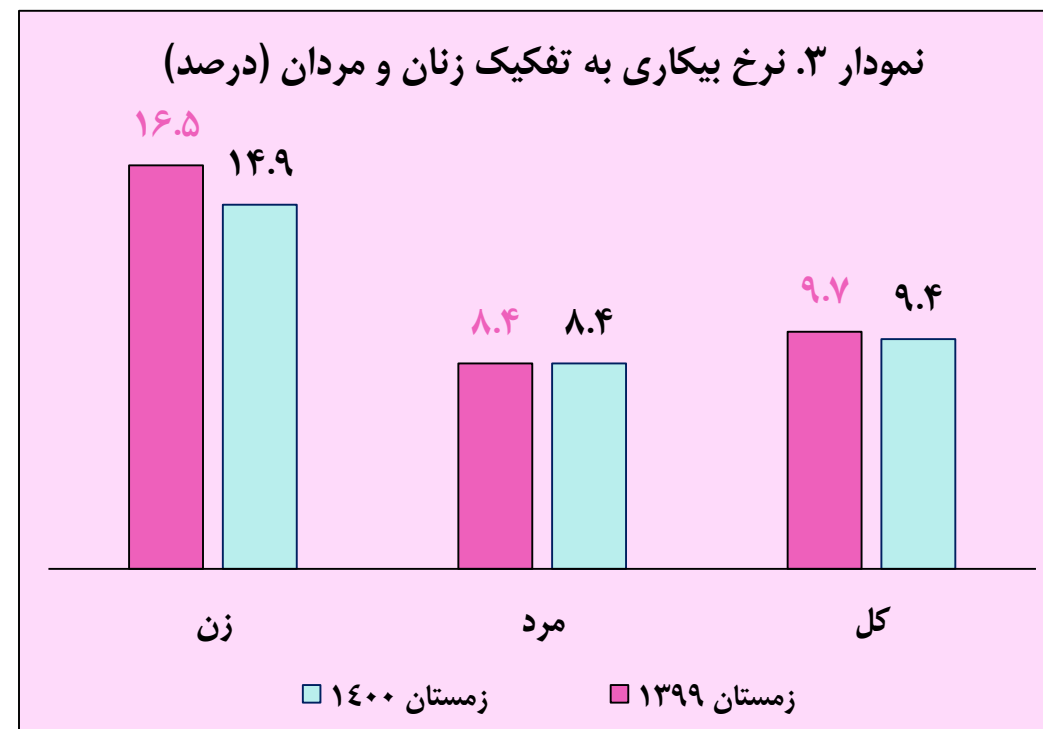
نمودار ۲. نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک زن و مرد (درصد)

- نرخ بیکاری در پایان سال ۱۴۰۰ با کاهش ۰.۳ واحد درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به ۹.۴ درصد رسیده است.

- نرخ بیکاری زنان در زمستان ۱۴۰۰ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ با کاهش ۱.۶ واحد درصدی به ۱۴.۹ درصد رسیده؛ این در حالی است که نرخ بیکاری مردان طی بازه مورد بررسی بدون تغییر بوده است. در واقع کاهش نرخ بیکاری زنان منجر به کاهش نرخ بیکاری کل کشور شده است. شایان ذکر است همزمان با کاهش ۸۲ هزار نفری تعداد زنان بیکار در کشور، تعداد شاغلان زن نیز تقریباً ۲۹ هزار نفر کاهش داشته است.

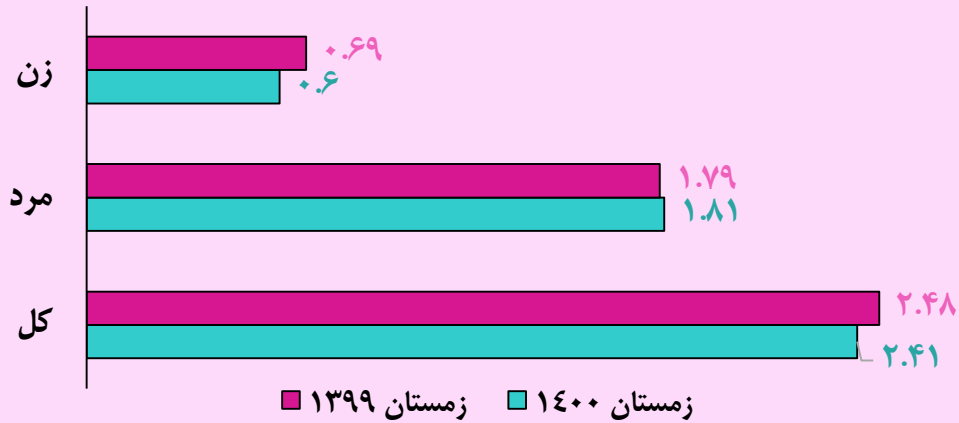
- نرخ بیکاری زنان به مراتب بالاتر از مردان و دارای اختلاف حدود ۶.۵ واحد درصدی است.

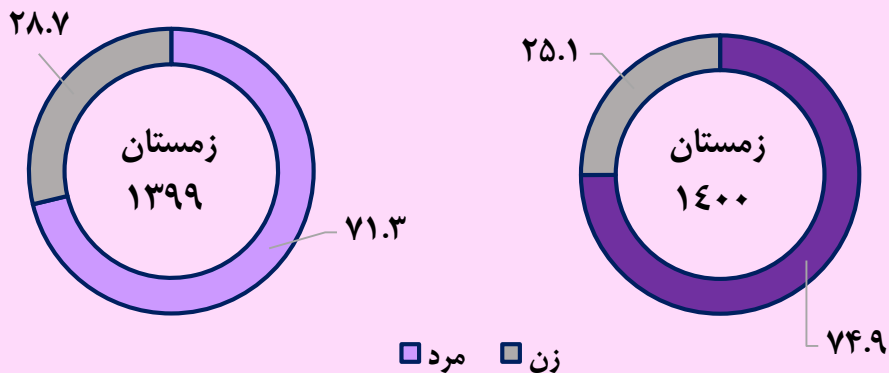
تعداد بیکاران

نمودار ۴. تعداد بیکاران به تفکیک زن و مرد (میلیون نفر)

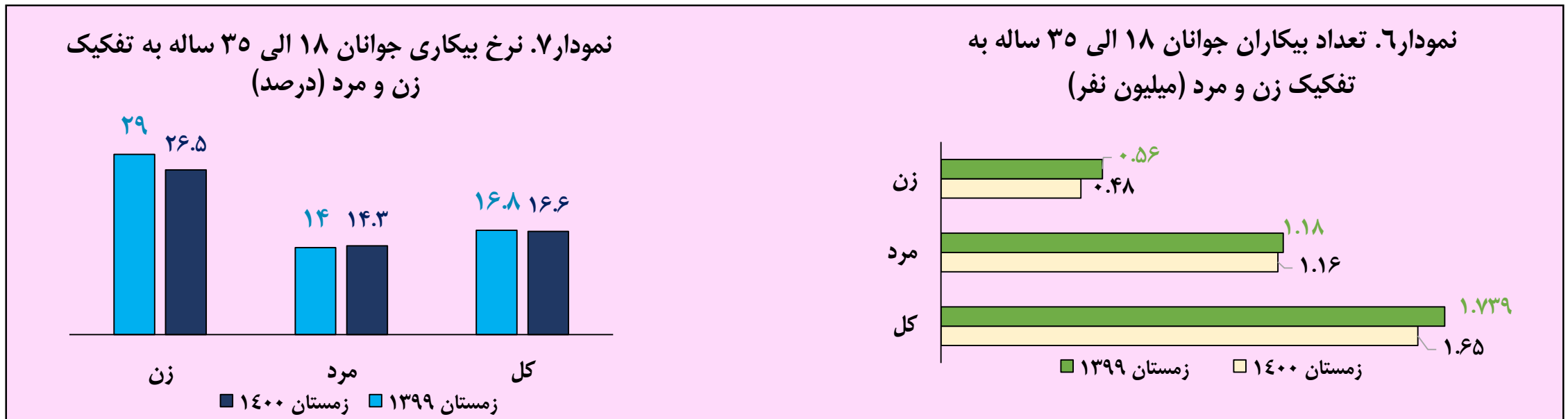
نمودار ۵. سهم زنان و مردان از کل بیکاران طی زمستان ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (درصد)

- جمعیت بیکار کشور تا پایان سال ۱۴۰۰ با کاهش حدود ۶۹ هزار نفری در مقایسه با مدت زمان مشابه سال گذشته به ۲.۴۱ میلیون نفر رسیده است.
- از این تعداد ۶۰۴ هزار نفر معادل ۲۵ درصد را زنان و ۱.۸۱ میلیون نفر معادل حدود ۷۵ درصد را مردان تشکیل می‌دهند.
- جمعیت زنان بیکار در زمستان ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ حدود ۸۲ هزار نفر (۱۲ درصد) کاهش یافته و در مقابل جمعیت مردان بیکار نیز در زمستان ۱۴۰۰ با افزایش حدود ۱۴ هزار نفری (۰.۸ درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده است.
- شایان ذکر است، سهم زنان از کل جمعیت بیکار کشور تا پایان سال ۱۴۰۰، کاهش ۳.۶ واحد درصدی را تجربه کرده که باعث افزایش سهم مردان به همین میزان طی بازه مورد بررسی شده است.

تعداد و نرخ بیکاری جوانان ۱۸ الی ۳۵ ساله

- جمعیت جوانان بیکار ۱۸ الی ۳۵ سال تا پایان سال ۱۴۰۰، حدود ۱.۶ میلیون نفر بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ حدود ۹۳ هزار نفر (معادل ۱.۲ درصد) کاهش یافته است. از این میزان به ترتیب حدود ۷۱ درصد و ۲۹ درصد را مردان و زنان تشکیل داده‌اند.
- جمعیت زنان و مردان بیکار گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله در زمستان ۱۴۰۰ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب حدود ۷۴.۲ هزار نفر و ۱۹ هزار نفر کاهش یافته است.
- نرخ بیکاری جوانان ۱۸ الی ۳۵ سال در پایان سال ۱۴۰۰، ۱۶.۶ درصد بوده که در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹، ۰.۲ واحد درصد کاهش یافته است.
- شایان ذکر است نرخ بیکاری زنان و مردان در گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله، در مقایسه با نرخ بیکاری کل جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور به ترتیب حدود ۱۱.۶ واحد درصد و ۵.۹ واحد درصد بالاتر بوده است.
- نرخ بیکاری زنان و مردان در گروه جوانان ۱۸-۳۵ ساله در زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب ۲۶.۵ درصد و ۱۴.۳ درصد است که نسبت به زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب ۲.۵ واحد درصد کاهش و ۰.۳ واحد درصد افزایش یافته است.
- در زمستان ۱۴۰۰ حدود ۶۸ درصد بیکاران کشور متعلق به گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله بوده است و از این میزان ۶۴ درصد را مردان تشکیل می‌دهند.

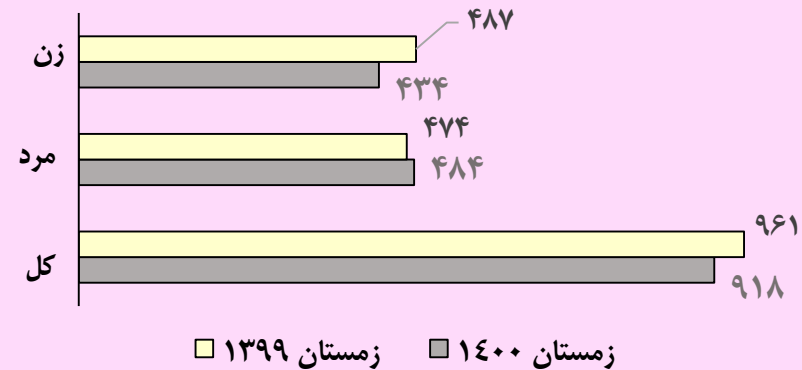
تعداد و نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی

• حدود ۳۸ درصد معادل حدود ۹۱۸ هزار نفر از کل جمعیت بیکار را در پایان سال ۱۴۰۰، فارغ التحصیلان دانشگاهی تشکیل می‌دهند که این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال قبل با کاهش حدود ۴۳ هزار نفری (۴.۴ درصد) همراه بوده است. از رقم مذکور حدود ۴۷ درصد را زنان و ۵۳ درصد را نیز مردان تشکیل می‌دهند.

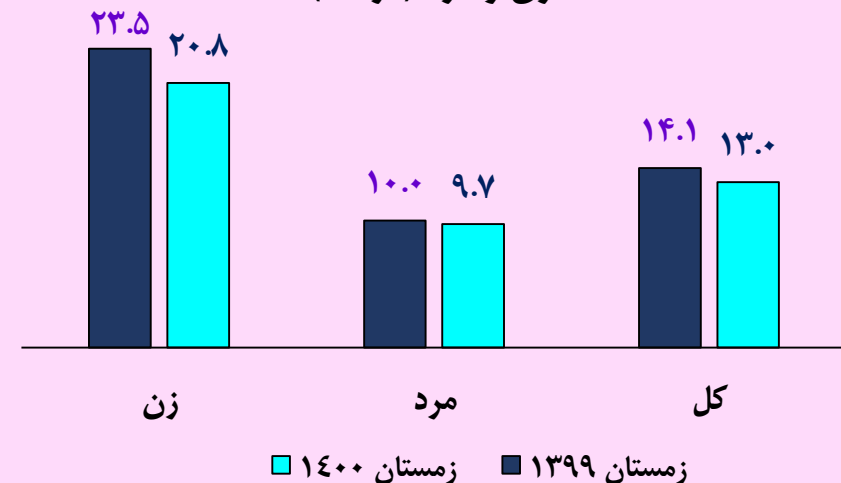
• نرخ بیکاری زنان در میان فارغ التحصیلان آموزش عالی ۱۵ ساله و بیشتر در زمستان ۱۴۰۰ به ۲۰.۸ درصد رسیده که نسبت به نرخ مدت مشابه سال قبل ۲.۷ واحد درصد کاهش داشته است. نرخ بیکاری مردان نیز با کاهش ۱.۱ واحد درصدی مواجه شده و به ۱۳ درصد رسیده است.

• در زمستان ۱۴۰۰، تعداد زنان و مردان بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی ۱۵ ساله و بیشتر نسبت به زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب کاهش حدود ۵۳ هزار و افزایش حدود ۱۱ هزار نفری را تجربه کرده است.

نمودار ۸. تعداد بیکاران فارغ التحصیل دانشگاهی به تفکیک زن و مرد (هزار نفر)

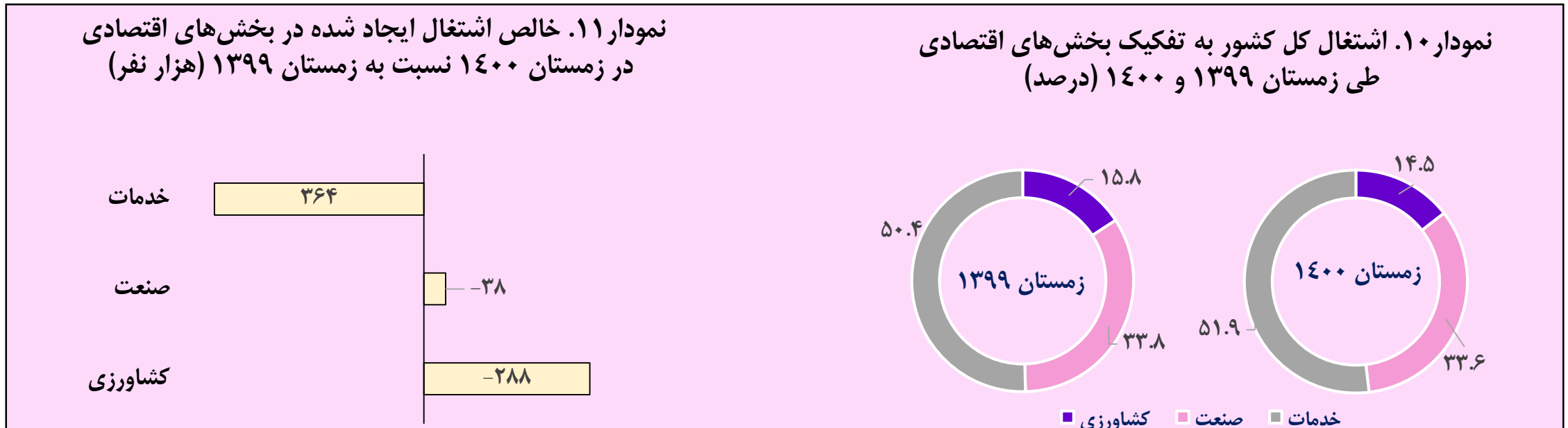
نمودار ۹. نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی به تفکیک زن و مرد (درصد)

ترکیب اشتغال بر حسب بخش‌های اقتصادی

- در پایان سال ۱۴۰۰ بخش خدمات با سهم حدود ۵۲ درصدی بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده و بخش صنعت و بخش کشاورزی به ترتیب ۳۳.۶ درصد و ۱۴.۵ درصد از شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر را از آن خود کرده‌اند. همچنین در زمستان ۱۴۰۰ از سهم شاغلان بخش کشاورزی (کاهش ۱.۳ واحد درصدی) و صنعت (کاهش ۰.۲ واحد درصدی) در مقایسه با مدت مشابه سال قبل کاسته شده و در مقابل به سهم شاغلان بخش خدمات (۱.۵ واحد درصد) افزوده شده است.
- خالص اشتغال ایجاد شده در زمستان ۱۴۰۰ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ حدود ۳۸ هزار نفر بوده که برای بخش خدمات مثبت و معادل ۳۶۴ هزار نفر و برای بخش کشاورزی و صنعت به ترتیب منفی ۲۸۸ هزار نفر و منفی ۳۸ هزار نفر بوده است.

جدول ۱ نرخ مشارکت، بیکاری و نسبت اشتغال (شاغلان به جمعیت فعال) استان تهران را در زمستان ۱۴۰۰ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ نشان می‌دهد:

- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران در زمستان ۱۴۰۰، ۴۰.۸ درصد بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایش ۰.۷ واحد درصدی داشته است. مقایسه نرخ مشارکت استان تهران و نرخ مشارکت کل کشور در زمستان ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که این رقم از نرخ مشارکت کل کشور حدود ۰.۴ واحد درصد بیشتر است.
- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران در پایان سال ۱۴۰۰، ۶ درصد بوده که این نرخ در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۹ کاهش ۱ واحد درصدی را تجربه کرده است. مقایسه این نرخ با نرخ بیکاری کل کشور نشان می‌دهد نرخ بیکاری استان تهران نسبت به کل کشور حدود ۳.۴ واحد درصد کمتر است.
- در زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب ۳۸.۴ درصد و ۳۶.۶ درصد از جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران و کل کشور مشغول بکار بوده‌اند (نسبت اشتغال). این نسبت در مقایسه با زمستان ۱۳۹۹ با افزایش ۱.۱ واحد درصدی برای استان تهران و کاهش ۰.۳ واحد درصدی برای کشور همراه بوده است.

جدول ۱. مقایسه مشارکت اقتصادی، بیکاری و اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران در زمستان ۱۴۰۰ (درصد)

نسبت اشتغال		نرخ بیکاری		نرخ مشارکت اقتصادی		شرح
کل کشور	تهران	کل کشور	تهران	کل کشور	تهران	
۳۶,۶	۳۸,۴	۹,۴	۶	۴۰,۴	۴۰,۸	زمستان ۱۴۰۰
۳۶,۹	۳۷,۳	۹,۷	۷	۴۰,۹	۴۰,۱	زمستان ۱۳۹۹